

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет природничих наук
Кафедра географії та природознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Геопланування територіальних ландшафтних систем

Освітня програма Географія
Спеціальність 106 Географія
Галузь знань 10 Природничі науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 5 від “22” грудня 2021 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Геопланування територіальних ландшафтних систем
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Викладач (-і)	доцент Атаманюк Ярослава Дмитрівна
Контактний телефон викладача	+380503732162
E-mail викладача	yaroslava.atamaniuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Вибіркова
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Згідно розкладу
2. Анотація до курсу	
<p>Активізація планування територій в регіонах України та нове законодавство з цих питань (прийняття Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності») вимагає переосмислення теоретико-методологічної бази планувальної діяльності в межах територій різних масштабів та рангів. Дисципліна «Геопланування територіальних ландшафтних систем» допоможе засвоїти та узагальнити основні твердження найбільш комплексних узагальнюючих понять суспільної географії, містобудування, регіональної політики в даному напрямі.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою викладання дисципліни «Геопланування територіальних ландшафтних систем» є міждисциплінарний підхід до розв'язання задач планування територіальних ландшафтних систем.</p> <p>Цілями курсу є ознайомити студентів із особливостями планування територіальних ландшафтних систем, які залежать від ресурсозабезпеченості окремих територій, забезпеченості місцевими ресурсами, державною політикою використання національних природних багатств тощо; розкрити вплив на різних етапах планування територіальних ландшафтних систем середовища, зокрема екологічних і соціально-економічних теорій, системного аналізу.</p>	
4. Компетентності	
<p>С 8. Володіння філософськими знаннями, теорією та методологією (підходами, принципами і методами) розпізнавання проблеми, виявлення характерних ознак ситуації; застосування цих методів та принципів, аналіз соціальних і природних об'єктів, процесів, ситуацій, проблем, випадків, що розпізнають деформації та встановлюють їх причини. Діагностика поширюється на ситуації, що відображають предмет професійної діяльності, міжнародні проекти, програми.</p> <p>С 11. Здатність розв'язувати широке коло проблем та задач шляхом розуміння їх фундаментальних основ та використання як теоретичних, так і експериментальних методів.</p> <p>С 13. Здатність описати широке коло географічних об'єктів у процесі викладацької діяльності.</p>	
5. Результати навчання	

- D 7.** Вміти поєднувати теорію і практику, а також приймати рішення та виробляти стратегію діяльності для вирішення завдань спеціальності з урахуванням загальнолюдських цінностей, суспільних, державних та професійних інтересів
- D 8.** Уміння застосовувати знання та розуміння на операційному рівні теоретичної і прикладної географії та суміжних наук (економіки, соціології, психології тощо), щоб розвинути розуміння міждисциплінарних зв'язків курсів географії, педагогіки та методики викладання
- D 13.** Здатність до творчого пошуку, нестандартного розв'язання наукових проблем і ситуацій, ефективного їх розв'язання нестандартними способами

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
практичні	18
самостійна робота	60

Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
III	014 Середня освіта (Географія)	2	Вибірковий

Тематика курсу				
Тема, план	Форма заняття	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Геопланування територіальних ландшафтних систем: планування території, зміст і функції поняття. Види планування територій.	Лекція, семінар.	Тестові завдання / 9	2	1- тиждень навчання
Тема 2. Планування території за рівнями організації, головними компонентами життєдіяльності суспільства та за головними макрокомпонентами ландшафтної оболонки	Лекція, семінар	Тестові завдання/ 9	2	2 тиждень навчання
Тема 3. Система просторового планування в різних країнах. Рівні і функції просторового планування. Регіональний рівень просторової організації території	Лекція, практ. робота №1.	Тестові завдання/ захист практичної роботи/ 9	5	3 тиждень навчання
Тема 4. Інтеграція ландшафтного планування в просторове планування. Теми ландшафтного планування в	Лекція, практ. робота №2.	Тестові завдання/ захист практичної роботи/ 9	5	4 тиждень навчання

просторовому плануванні. Можливості інтеграції ландшафтного планування в просторове планування.				
Тема 5. Екологічна оцінка в просторовому плануванні. Правові рамкові умови і процедурні вимоги. Внесок ландшафтного планування в екологічну оцінку регіонального плану	Лекція, практ. робота №3.	Тестові завдання/ захист практичної роботи/ 9	5	5 тиждень навчання
Тема 6. Методичні підходи щодо інтеграції екологічної складової в просторове планування. Завдання по поліпшенню та екологізації просторового планування. Оцінка умов і ресурсів розвитку в процесі здійснення територіального планування.	Лекція, практ. робота №4.	Тестові завдання/ захист практичної роботи/ 9	5	6 тиждень навчання
Тема 7. Екологічне оцінювання організації простору: сутність і перспектива (проектний план). Напрями і методика оцінювання можливих екологічних наслідків розвитку регіону планування з позицій СЕО. Напрями вдосконалення правових основ впровадження екологічної складової в територіальне планування	Практ. робота №5.	Тестові завдання/ захист практичної роботи/ 9	5	7 тиждень навчання
Тема 8. Апробація методики на основних етапах планування в модельному регіоні. Вибір модельного регіону. Результати апробації методики на основних етапах планування	Практ. робота №6	Тестові завдання/ захист практичної роботи/ 9	5	8 тиждень навчання
Тема 9. Комплексна оцінка території як інтерпретація ландшафтної програми Інтеграція екологічних вимог у територіальне планування.	практ. робота №7.	Тестові завдання/ захист практичної роботи/ 9	2	9 тиждень навчання
7. Система оцінювання курсу				
Загальна система оцінювання курсу		максимально 50 балів студент отримує під час проведення практичних занять; ще 50 балів студент отримує за складання екзамену.		

Вимоги до письмової роботи	екзаменаційний білет містить 50 тестових завдань. Вага 1 питання – 1 бал.
Практичні заняття	Кожне практичне/семінарське заняття оцінюється в 5 балів, 10 балів студент може отримати за оформлення і презентацію індивідуального завдання. Без захисту індивідуальної роботи студент не допускається до здачі екзамену. Повторна передача відбувається за умови, що студент набрав менше 25 балів за екзаменаційне тестування. Вага практичних занять - 80 % від оцінки допуску.
Умови допуску до підсумкового контролю	Під час навчання на практичних заняттях отримати не менше 25 балів, а також, обов'язково захистити 2 індивідуальні роботи дослідницького характеру. Вага 2 індивідуальних робіт – 20% від оцінки допуску.

8. Політика курсу

Всі аудиторні та самостійні заняття проводяться з дотриманням етичних стандартів професії.

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із викладачем дисципліни.

Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час підготовки практичних завдань в процесі заняття. Забороняється добровільна передача інформації між студентами під час екзамену чи практичних робіт.

Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатів навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням: «Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”» https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7-%E2%84%96627_27.09.2018.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

В Університеті діють морально-етичні принципи та правила поведінки викладачів і студентів, яких слід дотримуватися у своїй діяльності, прописані в Кодексі честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/wp->

[content/uploads/2021/02/%D0%9A%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81.FR12.pdf](https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/%D0%9A%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81.FR12.pdf)

Політика щодо перескладання змістових модулів та оскарження оцінювання

Ліквідація академічної заборгованості, перескладання змістових модулів та оскарження результатів оцінювання проводиться згідно порядку прописаного в «Порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/PORYaDOK-Orhanizatsii-Ta-Provedennia-Otsiniuvannia-Uspishnosti-Studentiv-Prykarpatskoho-Natsionalnoho-Universytetu-Im.-Vasylia-Stefanyka.pdf>

Участь в опитуванні (анкетуванні)

По завершенні вивчення курсу здобувачі вищої освіти мають можливість пройти опитування у системі Центру дистанційного навчання та моніторингу освітньої діяльності <https://d-learn.pnu.edu.ua/> щодо удосконалення якості навчання. Анкета носить анонімний характер і включає 10 запитань, відповіді на них будуть використовуватися лише в узагальненому вигляді.

Заповнення анкет є важливою складовою навчальної активності студентів, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати їх пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни.

9. Рекомендована література

Основна:

1. Ландшафтне планування в Україні / Л.Г.Руденко [та ін.]; під ред. Л.Г.Руденка. — К.: Реферат, 2014. — 144 с.
2. Гродзинський М.Д., Савицька О.В. Естетика ландшафту: Навчальний посібник. — К.: Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2005.— 270 с
3. Голубцов О.Г. Інвентаризація та аналіз даних у ландшафтному плануванні на основі ГІС // Укр. геогр. журн. – № 4. – 2014. – С. 21 – 29.
4. Методика інтеграції екологічної складової розвитку у про сторове планування України (регіональний рівень) / Л.Г.Руденко, Є.О.Маруняк, Ю.М.Палеха, О.Г.Голубцов, Ш.Хайланд та ін. / під ред. Л.Г. Руденка/- Інститут географії НАН України, 2016.-72 с.
5. Сонько С.П. Просторовий розвиток соціо-природних систем: шлях до нової парадигми : монографія / С.П. Сонько. – К. : Ніка Центр, 2003. – 287 с.
6. Планування територій: Навч. посіб. / О.Г. Топчієв, Д.С. Мальчикова. – Стереотип. вид. – Херсон : Грінь Д.С., 2017. – 268 с.

Допоміжна:

1. Голубцов О.Г. Оцінка привабливості ландшафтів для рекреації і туризму у ландшафтній програмі Черкаської області // Географічна наука і практика: виклики епохи: Матеріали міжнародної наукової конференції, м. Львів, 16- 18 травня 2013 р. / У 3-х томах. — Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2013.— Том 2.— С. 138-142.
2. Проблеми ландшафтознавства в контексті стратегії сталого розвитку та Європейської ландшафтної конвенції. Матеріали Міжнародного наукового семінару, присвяченого 40-річчю заснування Чорногірського географічного стаціонару Львівського національного університету імені Івана Франка (3–5 листопада 2017 р.). – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2017. – 156 с.

3. Планування розвитку територіальних громад. Навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування / Г. Васильченко, І. Парасюк, Н. Єременко / Асоціація міст України – К., ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. – 256 с.

4. Топчієв О. Г. Методологічні засади геопланування регіону /О. Г. Топчієв, Д. С. Мальчикова, А. М. Шашеро // Український географічний журнал. – 2010. – № 1 (69). – С. 23-31.

5. В.В. Удовиченко Регіональне ландшафтне планування: сутність концепту університеті // Регіональні проблеми України: географічний аналіз та пошук шляхів вирішення: матеріали 12 міжнародної науково-практичної конференції, м.Херсон, 5-6 жовтня 2017 р. / За заг. редакцією І.Пилипенка, Д.Мальчикової – Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2017. – 304 с., С. 53-56.

6. Агрохімічна паспортизація земель сільськогосподарського призначення // https://wiki.legalaid.gov.ua/index.php/Агрохімічна_паспортизація_земель_сільськогосподарського_призначення

7. Landschaftsplanung / [mit Beitr. von: Claus Bittner]. Christina von Haaren (Hrsg.).— Stuttgart: UTB, Ulmer, 2004.— 527 S.

8. Riedel, W., Lange, H. (Hrsg.). Landschaftsplanung. — Heidelberg. Spektrum Akad Verl.: 2002.— 364 S.

Викладач

_____

Я.Д. Атаманюк